

Punkt 12.

Godkendelse af 2. behandling af revision af indsatsplan for OSD 1476, Hvorup

2018-062489

Miljø- og Energiforvaltningen indstiller, at byrådet godkender,

at revision af indsatsplan for OSD 1476, Hvorup vedtages endeligt,

at høringssvarene besvares i overensstemmelse med vedlagte forslag,

at byrådet tilkendegiver at ville pålægge dyrkningsrestriktioner med hjemmel i Miljøbeskyttelseslovens § 26a, hvis der ikke kan indgås en frivillig aftale om grundvandsbeskyttelse, og

at indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, Område med særlige drikkevandsinteresser nr. 33, ophæves.

Beslutning:

Anbefales.

Daniel Borup var fraværende.

Sagsbeskrivelse

Byrådet godkendte den 26. november 2018 (punkt 9) forslag til revision af indsatsplan for OSD 1476, Hvorup (1. behandling).

Planforslaget omfatter indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i område med særlige drikkevandsinteresser nr. 1476 (OSD 1476), Hvorup, herunder 3 almene vandværker, der indvinder fra 5 kildepladser, jf. bilag 2. Vandværkerne i området har tilsammen tilladelse til at indvinde ca. 1,65 mio. m³ grundvand årligt. Vandværkerne forsyner borgerne i Nørresundby-området med drikkevand. Nordjyllands Amt vedtog en indsatsplan for Hvorup-området i oktober 2005. Revisionen af den eksisterende indsatsplan gennemføres bl.a. på baggrund af ændrede indvindingstilladelser til vandværkerne, samt at det fælles indvindingsopland er blevet genberegnet. Ved genberegningen af indvindingsoplandet har udformningen dermed ændret sig.

Det generelle formål med indsatsplanlægning er at sikre, at forsyningen med drikkevand i kommunen kan ske på grundlag af rent og urensat grundvand. I indsatsplanerne beskrives de aktiviteter, der er vurderet nødvendige for at beskytte grundvandet. Aktiviteterne er fordelt mellem vandværkerne og kommunen og rækker fra gennemførelse af indsatsplanens målsætninger for nitrat og pesticider gennem dyrkningsrestriktioner, anvendelse af planens retningslinjer i den kommunale sagsbehandling og til gennemførelse af informationskampagner i byerne omkring risikoen for forurening af grundvandsressourcen, jf. forslag til indsatsplan for OSD 1476, Hvorup.

Grundvandsbeskyttelse

Indsatsplaner udarbejdes med udgangspunkt i statens grundvandskortlægning. Staten udpeger bl.a., hvilke områder, der er sårbare over for nitrat samt inden for hvilke områder, der skal gøres en ekstra indsats for at beskytte grundvandet (indsatsområder).

Aalborg Kommunes fastlæggelse af områder, der skal beskyttes mod forurening, udspringer af princippet om, at stor beskyttelse tæt ved boringerne giver en hurtigere effekt og påvirker færrest mulige lodsejere, frem for en mere moderat indsats over et større område. Planforslaget bygger på Aalborg Kommunes målsætning om at sikre, at forsyningen med drikkevand i kommunen kan ske på grundlag af rent og urensat grundvand. For at opfylde denne målsætning er der i planforslaget fastlagt målsætninger for nitrat og miljøfremmede stoffer.

Deklarationer og gældende indsatsplan

Nordjyllands Amt vedtog i 2005 en indsatsplan for Hvorup-området. Foreningen Grundvandsamarbejde Aalborg har på baggrund af indsatsplanen tinglyst dyrkningsdeklarationer på arealer omkring Lindholm Vandværk, Voerbjergvej og Kammerdalen. Der gennemføres ikke yderligere beskyttelse via dyrkningsrestriktioner ved de to kildepladser, mens de indgåede aftaler og pålæg om dyrkningsrestriktioner fastholdes, jf. bilag 2. I forbindelse med vedtagelsen af forslag til indsatsplan for OSD 1476, Hvorup ophæves Nordjyllands Amts indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, Område med særlige drikkevandsinteresser nr. 33.

Beskyttelseszoner

Der er i planforslaget fastlagt beskyttelseszoner for de vandværker, hvor der skal gennemføres en langsigtet grundvandsbeskyttelse af grundvandet mod nedsivning af nitrat og miljøfremmede stoffer. Behovet for beskyttelse er ved hvert enkelt vandværk fastlagt ud fra en konkret vurdering af sårbarhed, vandkvalitet samt arealanvendelsen m.m.

Lindholm Vandværks to kildepladser - Voerbjergvej og Kammerdalen er allerede beskyttet med tinglyste dyrkningsdeklarationer. Disse deklarerationer fastholdes som beskyttelseszone. Aalborg Vand, Hvorup Syd og Nr. Uttrup Vandværk beskyttes over for nitrat og miljøfremmede stoffer herunder pesticider inden for kildepladsezonen. Her gennemføres grundvandsbeskyttelsen ved tinglysning af dyrkningsrestriktioner, som jf. indsatsplanens målsætninger betyder, at det skal sikres, at den maksimale udvaskning af nitrat fra rodzonen på matrikelniveau ikke overstiger 25 mg/liter samt ingen anvendelse og håndtering af miljøfremmede stoffer. Samlet set udgør beskyttelseszonerne, hvor der skal beskyttes over for nitrat og miljøfremmede stoffer, 127 hektar, hvor størstedelen af arealerne ejes af Forsvarsministeriet og den resterende del er by-område. Beskyttelseszonerne omfatter dermed ikke landbrugsarealer med jord i omdrift.

Det er vandværkerne, der skal forhandle aftaler om dyrkningsrestriktioner med de berørte lodsejere. Vandværkerne arbejder for at opnå frivillige aftaler om dyrkningsrestriktioner med lodsejerne. Hvis ikke der kan opnås en frivillig aftale, gennemfører Aalborg Kommune påbud efter Miljøbeskyttelseslovens § 26a. I Hvorup-området er det Foreningen Grundvandssamarbejde Aalborg, der forhandler aftaler på vegne af vandværkerne.

På Lindholm Vandværk, Vikingevej er vandværkets indsatser rettet mod det byområde, der ligger i kildepladszonen, jf. bilag 2. Ved dette vandværk skal der ikke gennemføres langsigtet grundvandsbeskyttelse via dyrkningsrestriktioner, hvilket er årsagen til, at der ikke er fastlagt en beskyttelseszone for dette vandværk. Det skyldes, at der er størst risiko for, at de potentielle forureningskilder i byområdet forurener kildepladsen.

Grundvandsressourcen

Indvindingen på Nørresundby Kridtø er begrænset af grundvandsressourcens størrelse. De almene vandværkers årlige indvindingsmængde samt grundvandssænkningen i Lindholm Søpark giver en aktuell overudnyttelse af grundvandsressourcen. Den begrænsede ressource i området er med til at understøtte behovet for grundvandsbeskyttelse.

Offentlighedsfasen

Forslag til revision af indsatsplan for OSD 1476, Hvorup har været i offentlig høring fra den 3. december 2018 til 4. marts 2019.

Forslaget er blevet fremsendt til eksterne myndigheder, Grundvandsrådet samt alle lodsejere med arealer inden for indvindingsoplandet.

I høringsperioden blev der afholdt et offentligt møde den 31. januar 2019, hvor borgerne blev orienteret om indsatsplanen og dens betydning.

Der er foretaget enkelte tekniske rettelser i indsatsplanen. Bl.a. har Lindholm Vandværk fået en ny boring, som erstatning for en eksisterende boring. Boringen er tilføjet i relevante afsnit i indsatsplanen, men har ikke medført ændringer i planens indsats samt områdeafgrænsninger.

Høringssvar

I offentlighedsfasen er der indkommet høringssvar fra landbrugsorganisationer (2 stk.), private lodsejere (1 stk.), vandværk (1 stk.) og offentlige myndigheder (1 stk.).

Høringssvarene fra landbrugsorganisationerne sætter bl.a. spørgsmålstejn ved kommunens grundlag for at indføre restriktioner over for sprøjtemidler, balancen mellem forsigtigheds- og proportionalitetsprincip i de foreslåede indsatser samt gør opmærksom på vigtigheden af fuld erstatning. Den private lodsejer ønsker sine arealer fjernet fra indsatsområder, således at de ikke fremadrettet risikerer at blive berørt af dyrkningsrestriktioner. Miljøstyrelsen har bemærkninger til indsatsen omkring overvågning af grundvandsressourcen.

De indkomne høringssvar har ikke medført forslag til ændringer i planen. Det er Aalborg Kommunes opgave at vedtage indsatsplaner, som varetager konkrete behov for beskyttelse som supplement til statens godkendelsesordning for pesticider og generelle tiltag i forhold til nitrat. Indsatsplanerne skal sikre, at vandværkerne også i fremtiden kan indvinde rent grundvand. Det er forvaltningens opfattelse, at indsatserne er i overensstemmelse med en konkret vurdering af behovet for beskyttelse samt lovgivningen på området. Planen er udarbejdet i overensstemmelse med gældende lovgivninger og vejledninger.

De indkomne høringssvar fremgår i deres fulde længde i bilag 4. I bilag 3 er alle høringssvarene refereret, og Aalborg Kommunes bemærkninger til samt forslag til svar på de enkelte indsigelser fremgår.

Grundvandsrådet

Grundvandsrådet er i møde den 21. marts 2019 blevet orienteret om de væsentligste indkomne høringssvar. Referatet fra grundvandsrådsmødet er vedlagt som bilag 5.

Pålæg af dyrkningsrestriktioner

Byrådet vedtog i møde den 10. oktober 2011 (punkt 3) at udvise vilje til pålæg af dyrkningsrestriktioner inden for de områder, hvor der pr. denne dato forelå en vedtaget indsatsplan for grundvandsbeskyttelse. Det fremgik ligeledes af indstillingen, at Miljø- og Energiforvaltningen fremover i indstillinger, til godkendelse af nye indsatsplaner, vil indstille, at byrådet ligeledes udtrykker vilje til pålæg i det aktuelle område.

I henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 26a kan kommunalbestyrelsen, hvis der ikke kan opnås en frivillig aftale mod fuldstændig erstatning, pålægge ejeren af en ejendom de rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre nuværende eller fremtidige drikkevandsinteresser mod forurening med nitrat og/eller pesticider.

Pålæg af dyrkningsrestriktioner efter Miljøbeskyttelseslovens § 26a svarer til en ekspropriation.

Fortjenesten, der er indvundet ved modtagelse af en erstatning i anledning af ekspropriation, er skattefri efter § 11, 1. punkt i Ejendomsavancebeskatningsloven. Reglen om skattefritagelse gælder efter lovens § 11, 2. punkt, også for fortjeneste ved salg til en erhverver, der efter formålet med erhvervelsen opfylder betingelserne for at ekspropriere ejendommen. Det er således ikke et krav, at der er foretaget en formel ekspropriation af den pågældende ejendom.

Det følger af meddelelse fra SKAT, at betingelserne for at ekspropriere ejendommen skal være opfyldt på aftaletidspunktet. SKAT oplyser, at der skal foreligge ekspropriationshjemmel til det pågældende formål, og det må kunne påregnes, at ekspropriation vil ske i mangel af frivillig aftale.

Ekspropriationshjemmelen er til stede, når der er vedtaget en indsatsplan for området, mens viljen til ekspropriation kræver en byrådsbeslutning.

Økonomi

Nogle af de kommunale indsatser i planforslaget vil give en øget udgift i kommunen. Aalborg Kommune har vurderet, hvilke økonomiske konsekvenser vedtagelsen af indsatsplanen vil få for Aalborg Kommune, jf. bilag 6. Der er nogle kommunale indsatser, som vil medføre en øget udgift til sagsbehandling eller anlæg, hvor det ikke på nuværende tidspunkt har været muligt at vurdere udgiften.

Af forslag til indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for Hvorup fremgår det, at der skal føres tilsyn med borer og beliggende inden for indvindingsoplandet og følges op, hvis ikke borerne lever op til gældende lovkrav. Ved vedtagelsen af Indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse, Hvorup vil det betyde en øget engangsudgift til sagsbehandling i Miljø- og Energiforvaltningen på omkring 160.000 kr. Der er p.t. ikke afsat midler til at dække ovennævnte udgift. Opgaven vil indgå i den fremtidige prioritering.

Det videre forløb

Når indsatsplanen er vedtaget, vil alle berørte lodsejere og andre berørte parter få et brev med information om vedtagelse samt indholdet af planen.

Når en indsatsplan er vedtaget, kan den ikke påklages til højere administrativ myndighed. Konkrete afgørelse med baggrund i indsatsplanen kan påklages.

Digital indsatsplan

En PDF-version af indsatsplanen er vedlagt som bilag 1. I PDF-versionen er det ikke muligt at klikke på links, og det er dermed heller ikke muligt at se alle bilag. Den digitale version af indsatsplanen med alle bilag kan ses via følgende web-adresse - <https://aalborg.viewer.dkplan.niras.dk/DKplan/dkplan.aspx?pageId=135>.

Samlet vurdering

I de indkomne høringssvar fra lodsejer, landbrugsorganisationer og Miljøstyrelsen er der stillet en række spørgsmål, som er besvaret i bilag 3. Høringssvarene har ikke medført forslag til ændringer i planen. I planen fastlægges de aktiviteter, der er vurderet nødvendige for at beskytte grundvandet. Ansvar for aktiviteterne er fordelt mellem vandværkerne og kommunen og rækker fra gennemførelse af indsatsplanens målsætninger for nitrat og pesticider gennem dyrkningsrestriktioner, anvendelse af planens retningslinjer i den kommunale sagsbehandling og til gennemførelse af informationskampagner i byerne omkring risikoen for forurening af grundvandsressourcen. Gennemførelsen af indsatsplanen skal være med til at sikre, at der både nu og på lang sigt kan leveres rent drikkevand til borgerne i Aalborg Kommune.

På baggrund heraf anbefaler Miljø- og Energiforvaltningen, at planen vedtages, høringsvarene besvares i overensstemmelse med vedlagte forslag, byrådet tilkendegiver at ville pålægge dyrkningsrestriktioner, og at Nordjyllands Amts indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, Område med særlige drikkevandsinteresser nr. 33, ophæves.

Bilag:

Bilag 1- Udkast til revision af indsatsplan for OSD 1476, Hvorup

Bilag 2 - Oversigtskort

Bilag 3 - Indkomne høringssvar med Miljø- og Energiforvaltningens forslag til besvarelse (Indsatsplan for OSD for OSD 1476, Hvorup)

Bilag 4 - Indkomne høringssvar i deres fulde længde (Hvorup)

Bilag 5 - Referat af møde i Grundvandsrådet den 21. marts 2019

Bilag 6- Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse OSD 1476, Hvorup - Økonomiske konsekvenser for Aalborg Kommune